חלון פרק שביעי עירובין עט.

לא ביטלו לא אמר רב הונא מאן תנא אהלות רבי יוסי היא אי רבי יוסי איפכא שמעינן ליה דתניא [6]רבי יוסי אומר תבן ואין עתיד לפנותו הרי הוא כסתם עפר ובטל עפר ועתיד לפנותו הרי הוא כסתם תבן ולא בטיל אלא אמר רב אסי [7]מאן תנא עירובין רבי יוסי היא רב הונא בריה דרב יהושע אמר טומאה אשבת קרמית הנח איסור שבת דאפילו ארנקי נמי מבטל אינש רב אשי אמר בית אחריץ קא רמית בשלמא חריץ למיטיימיה קאי אלא בית למיטיימיה קאי: נתן עליו נסר שרוחב ד': אמר רבא [8]לא שנו אלא שנתן לרחבו אבל לארכו אפילו כל שהוא נמי שהרי מיעטו מד': וכן שתי גזוזטראות זו כנגד זו: אמר רבא [9]הא (6) דאמרת זו כנגד זו אין זו שלא כנגד זו לא וזו למעלה מזו נמי לא אמרן אלא שיש בין זה לזה שלשה טפחים אבל אין בין זה לזה שלשה גזוזטרא עקומה היא: **מתני'** [10]מתבן שבין שתי חצירות גבוה עשרה טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד אלו מאכילין מכאן ואלו מאכילין מכאן נתמעט התבן מעשרה טפחים מערבין אחד ואין מערבין שנים: **גמ'** אמר רב הונא [11]ובלבד שלא יתן לתוך קופתו ויאכיל ולאוקמי שרי [12]והאמר רב הונא אמר רבי חנינא [13]מעמיד אדם את בהמתו על גבי עשבים בשבת ואין מעמיד אדם את בהמתו על גבי מוקצה בשבת [14]דקאים לה באפה ואזלה ואכלה ולא יתן לתוך קופתו תבן והתניא בית שבין שתי חצירות ומילאהו תבן מערבין שנים ואין מערבין אחד זה נותן לתוך קופתו ואכיל וזה נותן לתוך קופתו ואכיל אמרי בית כיון דאיכא [15](מחיצות ו) תקרה כי מיפחית מינכרא ליה מלתא הכא לא מינכרא ליה מלתא: נתמעט התבן מעשרה טפחים שניהן אסורין: הא עשרה שרי ואע"ג דמידליא תקרה טובא שמע מינה [16]מחיצות שאין מגיעות לתקרה שמן מחיצות אמר אביי הכא בבית שלשה עשר חסר משהו עסקינן ותבן עשרה ורב הונא בריה דרב יהושע אמר אפילו תימא בבית עשרה ותבן

לא ביטלו. לא בטיל ואין הטומאה בוקעת למעלה מן הגג שיש לה אהל לעצמה: **רבי יוסי היא.** משום דאיירי בה רבי יוסי כדאמרינן לקמן נקיט לה: **תבן.** מלאוהו תבן ויודעין אנו שאינו צריך לו מכל מקום לא ביטלו בפירוש: **הרי הוא כסתם עפר.** כעפר שאין אנו יודעין אם עתיד לפנותו אי לא דסתמיה בטיל. אלמא לר' יוסי עפר סתם בטיל סתם תבן שאין אנו יודעין אם יצטרך ליטלו לא בטיל: **עפר.** יודעין אנו שיפנהו דלמא סתמא הוא: **הרי הוא כסתם תבן.** שאין אנו יודעין אם יפנהו אם לאו דסתמא לא בטיל: **הנח איסור שבת.** כגון מתני' כיון דעפר אינו מיטל בשבת סתמיה בטיל: **אפילו ארנקי.** כיס מלא מעות בטיל שם אבל תבן וקש מיטל למאכל בהמה: **למיטיימיה קאי.** הלכך סתם עפר בטיל ליה ואפילו לרבנן: **כיס למיטיימיה קאי.** בתמיה: **לא שנו.** דבעי נסר ד': **אלא שנתנו לרחבו.** תרכו של דף לרוחב החריץ משפה לשפה כעין גשר: **אבל לארכו.** שנתן לארכו של חריץ דף ד' אורך על גבי יתדות אצל שפתו סתם קצת רוחב החריץ ומיעטו מד': **אפילו כל שהוא.** שהיתה דף קצרה (6) אפילו אינה אלא כאצבע הרי מיעטו לרוחב החריץ מארבעה במשך מדת הסתם ומתני' רחב ד' תנן: **זו שלא כנגד זו.** שהיתה זו כולנה לרה"ר יותר מחברתה לא סגי להו בנסר ארבעה: **אין כיון זו לזו ג'.** אין רחוקה זו מזו שלשה: **מתני' מתבן.** גדיש של תבן ומפסיק על פני רוחב כל החצירות: **מאכילין.** מן התבן לבהמתן ולא חיישינן דלמא ממעיט תבן מי' דהוא לה חדא רשותא ואסרי אהדדי ולא מסקי אדעתייהו ומטלטלי בחצר להא לא חיישינן דהא אפילו אימעיט אי לא הוי מיעוטו על פני עשר אמות ויותר לא אסרי דהא עד עשר פיתחא הוי ואין בהמה ממעטת כל כך בחילתה בשבת אחד: **נתמעט התבן.** על (6) כל החצר או בתוך ' אמות ועוד: **מערבין אחד.** אם נתמעט בחול: **גמ' שלא יתן.** בידים לתוך קופתו דלמא שקיל טונא וממעיט ליה מעשרה וקא מטלטלי בחצר האסורה ומתכילין דקתני בתמני' שהבהמה בחה ואוכלת והתם לא חיישינן דלמא ממעיט דבהמה קלי קלי אכלה. ליטנא אחרינא לא יתן לתוך קופתו משום דמוקצ' מתתמול למחילה זו: **ולאוקמי.** בהמתו על התבן כדי לאכול שרי ולא גזרינן דילמא שקיל בידים וקפי לה אלמא תמיר עליה איסור דרבנן ולא עבר עליה: **והא ת"ר מניח מעמיד אדם את בהמתו ע"ג עצים.** מחוברים לאכול ולא חיישינן דלמא עקר בידים ומאכיל לה דהא תמיר עליה איסור שבת אבל איסור מוקצה

מסורת הש"ס

6) [תוספתא דאהלות פט"ו ה"ח פוסה ד.]. ב) [לעיל עח.]. ג) שבת ककב.. ד) [גי' הערוך ע' נב מ"ש בגיר של תבן פי' תבן מעוטה כמו תבילות]. ה) רש"ל מ"ז. ו) [לעיל עב.]. ז) כס"ל: למתר. מ) [ל"ל נזרקן].

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא דאם דתבן וכן שתי גזוזטראות וכו' זו כנגד זו אין זו שלא כנגד זו אי אר זו למעלה מזו לא זו למעלה מזו נמי: (ב) רש"י ד"ה אפילו מי' ראפילו אינה: (ג) ד"ה נתמעט התבן כו' פני דוחב כל האלר: (ד) תוס' ס"ד שמע ומי' מדמיה הם. נ"ב כל"ה בתמלות:

גליון הש"ס

גמ' מאן תנא עירובין ר' יוסי היא. עיין לקמן דף פד ע"א תד"ה טור מאי לאיכא למימר:

מוסף רש"י

ר' יוסי אומר תבן ואין עתיד לפנותו וכו'. ופליג בין אתבן בין אלרורות, לאלרורות הייט עפר, ולקמן מ"ק לאריך ביטול, ואיל ר' יוסי תבן אם יזדע שאינו עתיד לפנותו הרי הוא בטל מאליו, ולרורות אפילו בתמה דלא ידיע אי עתיד לפנותו אי לא, מסתמא בטל אלא אם כן ידוע דעתיד לפנותו, דהסיא הוי כסתם תבן ולא בטיל (שוכה ד.).

רבינו חננאל

בסתמא לא בטיל. ותריץ רב הונא מאן תנא אהילות ר' יוסי ופליג אתנא דידן. אינו והא ר' יוסי איפכא תני. דתנן באהילות פרק [ס"ו] ר' יוסי אומר תבן ואין עתיד לפנותו הרי הוא כסתם עפר ובטיל. עפר (ואין עתיד) [ועתיד] לפנותו הריהו כסתם תבן ואינו בטל. קתני מיהת הרי הוא כסתם עפר ובטל, מכלל דר' יוסי סבר עפר סתם בטל. אלא תנא דעירובין הוא ר' יוסי ופליג עליה תנא דאהילות. רב הונא בריה דרב יהושע אמר גבי איסור שבת אפי' ארנקי בטיל וכל שכן עפר או צרורות. רב אשי אמר בית אחריץ לא רמינן. חריץ לטמייהו קאי הילכך אמאי לא למילה קאי, הילכך אי פריש דבטליה אין אי לא לא. מתני', נתן עליו נסר שרחב ד' טפחים כו'. אמר רבא לא שנו שאם נתן בחריץ נסר פחות מד' טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד, אלא בזמן שהושיט זה הנסר מזה הצד לצידו האחר של חריץ לרחבו, אבל אם נתן זה הנסר לארכו של חריץ מצד אחד של חריץ, אפי' פחות מד' מערבין אחד, שהרי מיעט החריץ מד' טפחים, לפי שרוחב החריץ שנינו כי הוא (רוחב ד', ואם) נתן

ל) מוי' פ"ג מהלכות עירובין הלכה יג טוס"ע ס"מ סי' שפב סעיף יח:

לא ב מוי' שם הלכה יד טור ס"ע ס"מ סי' שפב שנג:

לב ג ד מוי' שם הלכה ג טוס"ע ס"מ סי' שפב סעיף יט:

לג ה מוי' פכ"ח מהלי שבת הלכה ט מתג לאתין פה טוס"ע ס"מ סי' שכד סעיף יג:

לד ו מוי' שם וטוס"ע שם וסי' שנב סעיף יט:

רב ניסים גאון

שמעת מינה מחיצות שאין מגיעות לתקרה הויאן מחיצות. הוויא דהא מילתא בפרק הדר עם הנכרי, פליגי בה ר' חייא ור' שמעון ב"ר חד אמר (מחלוקת במחיצות המגיעות לתקרה וחד אמר) מחלוקת במחיצות שאין מגיעות לתקרה.

רבינו חננאל (המשך)

בו זה הנסר לארכו [הרי] מיעט רחבו מד' טפחים. אמר רבא הא דתנן וכן שתי גזוזטראות זו כנגד זו מותר, אבל זו שלא כנגד זו אי אר למעלה מזו [לא]. לא אמרן אלא שיש ביניהן ג' טפחים, אבל אין ביניהן ג' טפחים עמוקה (6) היא ושרי. מתני' מתבן שבין שתי חצירות גבוה י' טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד. אילו מאכילין מיכן ואילו מאכילין מיכן. ואוקימנא מתבן שבין שתי חצירות גבוה י' טפחים לא שרי לכל חד וחד מיניהו, אלא למיקם באפי בהמתו והיא ממילא אזלא ואכלה. אבל ליתן תבן לתוך קופה, או להעמידה על המתבן ולהאכילה אסור. ראם הוא מתבן בתוך הבית גבוה י' טפחים, והבית בין שתי (החיצונות) [החצירות], זה נותן לתוך קופתו ומאכיל וזה נותן לתוך קופתו ומאכיל. ומאי שנא בית דאית ליה מחיצות ותיקרה, כי מיפחית התבן מי' טפחים מינכרא מילתא דחזי ליה דקא מירתק מן התיקרא, וכיון דנתמעט מעשרה טפחים ידע דתרוייהו אסירי, ואי בעי נרעל פתח ביתו ומבטל רשותו והוא אסור וחבירו מותר. וכן אתה אומר בגוב של תבן. פ' תבן מעובה כמין חבילות שבין שני תחומי שבת. דין ניב זה ודין מתבן שבין שתי חצירות אחד הוא, ולא שרו אלא למיקם באפי בהמתו ותיזיל היא ותיכול. אבל לתת לתוך קופתו או להאכילה הוא לא. רבר מיפחת מי' טפחים כיון דליכא תיקרא לא מינכרא מילתא. ואוקימנא דהאי בית דאית ביה האי תיבנא גבוהה י"ג טפחים חסר משהו, והתבן י' טפחים (חסר משהו) וכל פחות מג' כלבוד דמי, שנמצא התבן כאילו מגיע עד שמי תיקרא, דבעינן מחיצות המגיעות לתיקרא.

ל) מלא"ל עקומה.

עין משפט
נר מצוה

מאן תנא אהלות ר' יוסי היא. טומאה בוקעת ועולה כדקתני באהלות ופ"ת והא ר' יוסי קסבר דטומאה טמונה אינה בוקעת כפ' העור והרוטב (חולין דף קכה:) דקאמר ר' יוסי מגילי המטה וקריני לה בסמוכין לו בפסחים מטפח ואומר ר"י דמ"מ מהני ביטול לענין שלא יבא עומאה לכלים שבגידו והא דא"ר יוסי כפרק היסן (סוכה כא:) במקומו היה עומד וממלא מפני קבר התהום היינו דוקא בקבר דכתיב קבא (במדבר יט) אי בקבר שהמהיל על הקבר טמא אבל בעלמא קסבר ר' יוסי דאינה בוקעת וטיהור: **דקאים** לה **באפה ואזלה.** ואם תאמר אם כן מאי אריא דנקט רב הונא שלא יתן לתוך קופתו ויאכיל כיון דאסור אפילו להעמידה אע"ג דלא מטלטל וי"ל דאי הוה נקט ליה אסור להעמיד לא הוה ידעינן מאי טעמא כל כמה דלא אשמעינן שאסור לטלטל הלכך אשמעינן שאסור ליתן לתוך קופתו משום דלמא מיפחית ולא אדעתא וממילא ידעינן לאסור להעמיד: **וכן אתה מוצא בגוב של תבן.** פירש בקונטרס גוב בור ולא שייך בור גבי תבן ויש מפרשים לשון קש וגבבא:

שמע מינה מחיצות שאין מגיעות לתקרה שמן מחיצות. בתמיה פי' במחלוקת ערלאי כי הך ולעיל (עב:) פסקינן כרבי יהודה הסכר דאמר לב"ה עירוב אחד לכולן במחלוקת שאינן מגיעות לתקרה והתם נמי במחלוקת ערלאי איירי כדפי' התס(ד) : דכל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com